

ПРАВИЛНИК ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този правилник се уреждат функциите, дейностите, организацията на обучителния процес и на дейностите за подкрепа за личностно развитие, структурата, управлението и организацията на работата на центровете за специална образователна подкрепа, наричани по нататък „центровете“.

Чл. 2. (1) Центровете за специална образователна подкрепа са центрове за подкрепа за личностно развитие, създадени по реда на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), които извършват:

1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа;
2. педагогическа и психологическа подкрепа;
3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците по т. 1;
4. обучение на деца и ученици по т. 1 в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия.

(2) Центровете могат да извършват и дейности на ученическо общезитие, чиято дейност не се организира от училище, при необходимост и при наличие на материална база в съответствие с държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(3) Центровете могат да организират транспорт и хранене за децата и учениците за подпомагане на достъпа до образование и на подкрепата за личностно развитие.

Чл. 3. (1) Центровете са юридически лица, второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката или към кмета на общината със седалище – населеното място, където се намира тяхното управление.

(2) Центровете ползват имоти – публична държавна или публична общинска собственост.

Чл. 4. Центровете се финансират със средства от:

1. държавния бюджет чрез бюджета на Министерството на образованието и науката или чрез общинския бюджет;
2. собствени приходи;
3. други източници.

Глава втора

ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ

Чл. 5. Центровете функционират във връзка и взаимодействие с другите образователни институции в системата на предучилищното и училищното образование, със специализирани институции за деца, със социални услуги в общността, с лечебни заведения и интегрирани здравно-социални услуги и с родителите.

Чл. 6. Центровете осъществяват диагностична, рехабилитационна, корекционно-терапевтична и обучителна функции в областта на обучението и подкрепата за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности.

Чл. 7. В областта на диагностичната функция центровете извършват следните дейности:

1. идентифициране на силните страни на децата и учениците, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението им, и причините за тяхното възникване;
2. извършване на оценка на функционирането на децата и учениците от координиращ екип в центъра съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
3. определяне на вида и методите на обучение;
4. извършване на наблюдение и оценка на развитието на детето или ученика;
5. участие при необходимост със свои специалисти в екипи за подкрепа за

лично развитие в детски градини и училища и/или в регионални екипи за подкрепа за лично развитие на децата и учениците със специални образователни потребности в регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование при оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците.

Чл. 8. В областта на рехабилитационната и корекционно-терапевтичната функция централите извършват следните дейности:

1. коригиране и компенсиране на затрудненията на децата и учениците за постигане на очакваните резултати от обучението;
2. осъществяване на групов и/или индивидуална терапия и рехабилитация (психологическа подкрепа, логопедична подкрепа, арттерапия, кинезитерапия, ерготерапия и други) и на занимания по интереси (ателиета по интереси, музикални занимания, спортни занимания и други) като част от подкрепата за лично развитие за оптимално развитие на силните страни и способностите на децата и учениците;
3. разработване на програми за участие на родителите в терапевтичните и рехабилитационните дейности, които се осъществяват с децата и учениците.

Чл. 9. В областта на обучителната функция централите извършват следните дейности:

1. обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в задължителна предучилищна и училищна възраст;
2. професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия;
3. подготовка на децата и учениците за социално включване и за професионална реализация;
4. участие при изготвянето на индивидуалните учебни планове и индивидуални учебни програми за обучение на учениците със специални образователни потребности от екипите за подкрепа за лично развитие в училищата;
5. разработване на дидактични материали за подпомагане на обучението и за подкрепа на развитието на деца и ученици със специални образователни потребности;
6. разработване на програми за участие на родителите при осъществяването на специалната образователна подкрепа на децата и учениците.

Чл. 10. Центровете извършват дейностите по чл. 2, ал. 1 чрез:

1. организиране и провеждане на консултации на педагогически специалисти от детските градини и училищата по отношение на изготвянето на планове за подкрепа, индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми на ученици с

множество увреждания, които ще се обучават в центрове за специална образователна подкрепа;

2. запознаване на родителите с организацията на образователния процес и на подкрепата за личностно развитие, както и с конкретни начини за подкрепа на самоподготовката на децата им;

3. консултиране на родителите за усвояване на различни похвати на работа и общуване и за подкрепа на социалното включване на децата им, както и за използване на специализирана литература;

4. информирание на родителите за използването на различни видове терапия – арттерапия, музикотерапия, кинезитерапия, ерготерапия, сензорна стимулация и други, като част от допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата им;

5. консултиране на учениците със специални образователни потребности и техните родители за възможностите за професионално обучение и за последваща професионална реализация.

6. координиране с екипите за подкрепа за личностно развитие и с регионалните екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности на дейностите, свързани с оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

7. координиране с екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата изпълнението на плановете за подкрепа, индивидуалните учебни планове и индивидуалните учебни програми на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в центровете;

8. организиране и координиране на екипни срещи и съвместни дейности с екипите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности от детските градини и училищата;

9. развиване на разнообразни форми на сътрудничество с институции, с физически лица и с юридически лица с нестопанска цел за подпомагане предоставянето на подкрепа за личностно развитие и на социалното включване на децата и учениците със специални образователни потребности.

Глава трета

СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 11. Дейността на центъра е структурирана в четири направления:

1. специална образователна подкрепа – организиране на обучение на децата и учениците със специални образователни потребности в паралелки и групи;
2. специална психолого-педагогическа подкрепа – диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа, при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
3. организационно-методическа дейност – взаимодействие с детски градини и училища и с други образователни институции в системата на предучилищното и училищното образование, със специализирани институции за деца, със социални услуги в общността, с родителите;
4. административно-финансова и стопанска дейност.

Чл. 12. За осъществяването на специалната психолого-педагогическа подкрепа по чл. 11, т. 2 със заповед на директора на центъра се създава координиращ екип, при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 13. (1) Центърът се ръководи, управлява и представлява от директор.

(2) Правата и задълженията на директора се определят в съответствие със ЗПУО, този правилник и длъжностната му характеристика.

(3) Директорът на центъра:

1. организира, контролира и отговаря за цялостната административно-управленска и финансова дейност на центъра в съответствие със законите, нормативните, общите и индивидуалните административни актове в Република България;
2. представлява институцията пред органи, организации и лица и сключва договори с юридически и физически лица по предмета на дейност в съответствие с предоставените му правомощия;
3. координира и контролира цялостната дейност на учителите, специалистите и другите служители в центъра;
4. утвърждава програмите за квалификация на педагогическите специалисти;
5. утвърждава правилник за вътрешния трудов ред и прилага разпоредбите на

трудовето законодателство по отношение на служителите в центъра;

6. контролира и отговаря за правилното водене и съхраняване на задължителните документи на центъра;

7. осигурява спазването и прилагането на държавните образователни стандарти по отношение на дейността на центъра;

8. организира периодични срещи с ръководствата на детските градини и училищата, в които са записани децата и учениците със специални образователни потребности, за съвместно решаване на проблемите и обсъждане на резултатите от обучението, корекционно-терапевтичната и рехабилитационната работа;

9. осъществява контакти и взаимодействие с национални и международни институции, органи и организации във връзка с цялостната дейност на центъра;

10. съставя бюджет и отговаря за законосъобразното, ефективното, ефикасното и икономичното разходване на бюджетните средства;

11. разпорежда се с финансовите средства при спазване на действащите нормативни актове;

12. сключва, изменя и прекратява трудови договори с педагогическите специалисти, с другите специалисти и с останалите служители в центъра и утвърждава длъжностните им характеристики;

13. изготвя и утвърждава длъжностното разписание и утвърждава поименното щатно разписание на длъжностите и работните заплати;

14. изготвя и утвърждава списък-образец № 3 съгласно държавния образователен стандарт за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование;

15. извършва преподавателска работа в съответствие с нормите за преподавателска работа;

16. изготвя доклад-оценка за извършеното обучение на децата и учениците в изнесените групи и паралелки по чл. 195, ал. 1 от ЗПУО, включително и за извършеното обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или за квалификация по част от професия;

17. изпраща доклада-оценка на директора на училището или детската градина, от което е насочено детето или ученикът за обучение в центъра, за издаване на документ за завършено обучение;

18. създава организация за осигуряване на необходимите материални, финансови и човешки ресурси за обучението и за общата и допълнителната подкрепа на децата и

учениците със специални образователни потребности;

19. създава условия за повишаване на квалификацията на служителите на центъра;

20. отговаря за осигуряването на здравословни и безопасни условия за обучение и труд в центъра;

21. председател е на педагогическия съвет и осигурява изпълнението на взетите от него решения;

22. ръководи разработването и изпълнението на проекти и програми на центъра за реализиране на държавната политика за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците по отношение дейността на центъра;

23. съдейства на компетентните органи при извършване на проверки в центъра;

24. осъществява взаимодействие с регионалното управление на образованието и с регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;

25. участва при разработване и обсъждане на нормативни актове и документи по компетентност;

26. организира и контролира поддържането на актуална информация на интернет страницата на центъра;

27. анализира и отчита цялостната дейност на центъра и предоставя информация на Министерството на образованието и науката чрез съответното регионално управление на образованието;

28. изпълнява и други функции, възложени му с нормативни и административни актове.

(4) При отсъствие на директора за срок, който е по-малък от 60 календарни дни, той се замества от заместник-директора, а при невъзможност – от определен педагогически специалист от центъра, със заповед, в която се посочват обемът на работата и правомощията му по време на отсъствието на директора.

Чл. 14. (1) При управлението на дейността на центъра директорът може да се подпомага от един или няколко заместник-директори.

(2) Заместник-директорът по учебната дейност:

1. планира, ръководи и контролира образователната, организационно-методическата, корекционно-терапевтичната и рехабилитационната дейност;

2. организира изготвянето на анализи и прогнози за потребностите от квалификационни дейности и обучения;

3. организира проучването, обсъждането, популяризирането и въвеждането на иновации в специалната образователна подкрепа и в специалната психолого-педагогическа подкрепа;

4. организира разработването и актуализирането на плановете, програмите, методическите и информационните материали;

5. подпомага директора в цялостната му дейност.

(3) Заместник-директорът по административно-стопанската дейност контролира финансовата и счетоводната дейност на центъра.

Чл. 15. Главният счетоводител:

1. организира съставянето на проекта на бюджет на центъра;

2. организира финансовата и счетоводната дейност на центъра.

Чл. 16. (1) Специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси в центъра е педагогическият съвет.

(2) Педагогическият съвет на центъра включва в състава си всички педагогически специалисти и заместник-директорите без норма на преподавателска работа.

(3) В заседанията на педагогическия съвет с право на съвещателен глас може да участват специалисти, осъществяващи терапевтични и рехабилитационни дейности и занимания по интереси, медицинското лице в центъра, а при необходимост – директори, учители, координатори и членове на екипи за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности от детските градини и училищата, в които те са записани, както и родители на деца и ученици със специални образователни потребности, подпомагани в центъра.

(4) Директорът е председател на педагогическия съвет и осигурява изпълнение на решенията му.

(5) Педагогическият съвет на центъра се свиква на редовно заседание не по-малко от четири пъти в рамките на учебната година.

(6) Извънредно заседание на педагогическия съвет се свиква от директора или по писмено искане до него на не по-малко от 1/3 от числения му състав.

(7) Решенията на педагогическия съвет се приемат с мнозинство на повече от половината от числения състав.

(8) За всяко заседание на педагогическия съвет се води протокол.

(9) Заседанията на педагогическия съвет се провеждат в извънучебно време.

Чл. 17. (1) Педагогическият съвет в центъра:

1. приема вътрешни правила за организация на работата в центъра;
  2. приема годишния план за дейността на центъра;
  3. приема графици и планове, свързани с дейността на центъра;
  4. приема формите на обучение;
  5. приема мерки за повишаване качеството на обучението и на терапевтичните и рехабилитационните дейности;
  6. предлага на директора разкриване на групи за занимания по интереси;
  7. прави предложения на директора за награждаване на деца и ученици;
  8. определя символи и ритуали на центъра;
  9. приема етичен кодекс на общността в центъра;
  10. запознава се с бюджета на центъра, както и с отчетите за неговото изпълнение;
  11. периодично, най-малко три пъти през учебната година, проследява и обсъжда резултатите от обучението, терапевтичната и рехабилитационната работа и предлага мерки за съвместни дейности на учителите и другите специалисти за подобряването им;
  12. упражнява и други правомощия, определени с нормативен акт.
- (2) Документите по ал. 1, т. 1-5 се публикуват на интернет страницата на центъра.

Глава четвърта

ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА

Чл. 18. Организацията на работата в центровете се осъществява в съответствие с разпоредбите на този правилник, на правилника за вътрешния трудов ред, както и на вътрешни правила за организация на работата в съответния център.

Чл. 19. В годишния план за дейността на центъра се включват:

1. темите и графикът за заседанията на педагогическия съвет;
2. дейностите за постигане на резултатите от обучението, от терапевтичния и рехабилитационния процес;
3. дейностите на групите за занимания по интереси;
4. дейностите по осъществяване на вътрешен контрол;
5. дейностите за взаимодействие с родители, институции и организации;
6. дейностите, свързани с повишаване на квалификацията на специалистите.

Чл. 20. Центровете осъществяват дейността си чрез екип от специалисти, в който се включват учители-специални педагози, включително с квалификация по предучилищна педагогика – за подготвителните групи, с квалификация по начална педагогика и по съответен учебен предмет, учители за обучение по специалности от професии или по част от професия, психолози, логопеди, рехабилитатори, арттерапевти, социални педагози и други специалисти при необходимост, както и чрез други служители в центъра.

Чл. 21. Центровете водят и съхраняват задължителните документи в съответствие с държавния образователен стандарт за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 22. Работното време на служителите в центровете е 8 часа при 5-дневна работна седмица.

Чл. 23. Служителите, специалистите и останалите служители в центровете изпълняват възложените им задачи съобразно утвърдени от директора длъжностни характеристики.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. Този правилник се издава на основание чл. 49, ал. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката